

Obsah

I. REALISMUS (19)

Kritický realismus ve světové literatuře (21)

Francouzská literatura (21)

HONORÉ DE BALZAC

Engels o Balzacovi (21)

Otec Goriot (22)

Gorkij o Balzacovi (25)

ÉMILE ZOLA

Z předmluvy k 2. vydání
románu Tereza Raquinová (26)

Z odpovědi na kritiku románu Za-
biják (26)

Germinal (27)

Mrštík o Zolovi (29)

Anglická literatura (29)

CHARLES DICKENS

K. Marx, Anglická buržoazie (29)

Kronika Picwickova klubu (30)

Ruská literatura (33)

Gorkij o ruské literatuře (33)

NIKOLAJ VASILJEVIČ

Revizor (34)

GOGOL

Z Gogolova dopisu Ščepkinovi... (38)

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

Lenin o Tolstém (39)

	Hemingway o Vojně a míru (39)
	Vojna a mír (39)
FJODOR MICHAILOVIČ	Gorkij o Dostojevském (46)
DOSTOJEVSKIJ	Zločin a trest (46)
ANTON PAVLOVIČ ČECHOV	Gorkij o Čechovovi (51)
	Višňový sad (52)

Realismus v české literatuře (56)

Počátky realismu v české kritice, poezii a próze (56)

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ	K čtenářům (56)
	Havlíčková obhajoba před porotním soudem (57)
	O poezii citlivé a křiklavé (58)
	Kapitola o kritice (59)
	Epigramy (61)
	Z dopisu F. Palackému z Brixenu (63)
	Tyrolské elegie (64)
	Křest sv. Vladimíra (67)
	J. V. Frič o Havlíčkově pohřbu (70)
BOŽENA NĚMCOVÁ	F. Halas, Podobizna naší paní (71)
	Selská politika (71)
	J. Seifert, Píseň o Viktorce (72)
	Babička (73)
	V zámku a v podzámčí (79)
	Z dopisu Andreji Sládkovičovi (80)
	V zrcadle kritiky (81)

Česká poezie v 2. polovině 19. století (84)

Májovci (84)

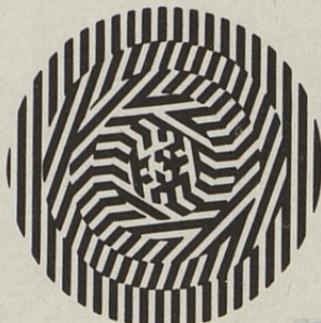
VÍTĚZSLAV HÁLEK	Z dopisu D. Horáckové (84)
	Básnictví české v poměru k básnictví vůbec (85)
	Večerní písně: 10, 18, 53, 61 (85)

IVAN KRASKO

Nox et solitudo:	(328)
Moje piesne	(328)
Topole	(328)
Verše:	(329)
Pieseň	(329)
Život	(329)
Otcova roľa	(330)
Kritikovi	(331)
M. Tomčík o Kraskovi	(331)

Kulturní a umělecký kontext literatury (333)

Obrazová příloha (353)

ADOLF HEYDUK
JAN NERUDA

- V přírodě: 67, 70 (87)
Hádkovo dílo v zrcadle kritiky (88)
Když mne stará matka (89)
J. Fučík o Nerudovi (89)
Z dopisu A. Holinové (90)
Hřbitovní kvítí: 6, 28, 44 (91)
Knihy veršů: (92)
Otci (92)
Z mělnické skály (92)
Lístky hřbitovního kvítí: Ze
srdce (93)
Matiče (94)
Výlet do kraje bídy (94)
Moderní člověk a umění 95
Našel jsem se (96)
Vším jsem byl rád (97)
Písně kosmické: 31, 33, 37 (98)
Prosté motivy: (99)
Jarní: 11 (100)
Podzimní: 7 (100)
Zimní: 7 (101)
Balady a romance (101)
Balada stará – stará (102)
Balada májová (102)
Romance o černém jezeře (103)
Svatojánský jazyk hyne (104)
Zpěvy páteční: (105)
V zemi kalichu (105)
Láska (105)
Ve lví stopě (106)
Z dopisu J. Semerádovi 1890 (107)
Byl první máj (108)
V zrcadle kritiky (110)
F. Halas, Variace na nerudovské
téma (111)
F. Halas, Mobilizace (111)
Ruchovci a lumírovci (112)
SVATOPLUK ČECH
Ve stínu lípy (112)
Písně otroka (113)
Sv. Čech J. Vrchlickému (114)
Buď práci čest (115)

JOSEF VÁCLAV SLÁDEK	Starovětské písničky a jiné písně: (116)
	Tráva (116)
	V zimním slunci: (116)
	Své matce (116)
	Na prahu ráje: (117)
	Kdo může za to (117)
	Selské písně a české znělky: (117)
	Už to žito na souvrati (117)
	Polní cestou (118)
	To bylo v horách (118)
	J. Neruda o sbírce Na prahu ráje (118)
	Básně: (119)
	Na hrobech indiánských (119)
	F. X. Šalda o Sládkovi (119)
JAROSLAV VRCHLICKÝ	Eklogy a písně: (120)
	Tak mám tebe plnou duši (120)
	Dojmy a rozmary: (121)
	Na každé struně pěl jsem krásu tvoji (121)
	Poutí k Eldorádu: (121)
	Prolog (121)
	Okna v bouři: (122)
	Ne, bože, více štěstí (122)
	Píseň o lidské touze (122)
	Pavučiny: (123)
	Mé dílo (123)
	Z dopisu A. Kolářovi (123)
	Duch a svět: (124)
	Neznámým bohům (124)
	Dědictví Tantalovo: (125)
	Přechody (125)
	Selské balady: (126)
	Hrabě Breda (126)
	E. Rostand: Cyrano z Bergeracu (překlad J. Vrchlického) (128)
	Básníci a kritici o Vrchlickém (130)
	I. Skála: Ta, pro niž mučil ses (131)
	Dělničtí básníci (132)

JOSEF BOLESLAV PECKA-
STRAHOVSKÝ
NORBERT ZOULA

Můj příteli, jen nezoufej (132)
Žalární (132)

Rozvoj české prózy v 2. pol. 19. století (134)

Obraz českého venkova v povídkách a románech (134)

K. MARX, B. ENGELS
KAROLINA SVĚTLÁ

VÍTĚZSLAV HÁLEK

KAREL VÁCLAV RAIS

TERÉZA NOVÁKOVÁ

Komunistický manifest (134)
Z korespondence J. Nerudy a K.
Světlé (134)
Vesnický román (135)
Spisovatelé a kritici o díle K. Světlé (138)
Na statku a v chaloupce (139)
Gogola hledám (142)
Výminkáři: (143)
Konec života (143)
Západ (147)
Zdeněk Nejedlý o K. V. Raisovi (147)
Úlomky žuly (150)
Drobová polévka (150)
J. Honzík o Úlomcích žuly (153)
Jiří Šmatlán (154)
Z. Nejedlý o T. Novákové (155)

Próza čerpající tematiku z městského prostředí (157)

JAN NERUDA

JAKUB ARBES
GUSTAV PFLEGER-
MORAVSKÝ

ANTAL STAŠEK

IGNÁT HERRMANN

KAREL MATĚJ ČAPEK-CHOD

Je Praha poetická? (157)
Povídky malostranské: (158)
Týden v tichém domě (158)
V. Hálek o J. Nerudovi (161)
Svatý Xaverius (161)
Z malého světa (165)

V temných vírech (167)

Sudička (170)

Kašpar Lén mstitel (174)

F. X. Šalda o románu Kašpar Lén
mstitel (178)

Historická próza (173)

ALOIS JIRÁSEK

Z řeči v Hronově r. 1911 (179)

Z. Nejedlý: Alois Jirásek (179)

Proti všem (180)

ZIKMUND WINTER
JULIUS ZEYER

Realistické drama a divadlo

LADISLAV STROUPEŽNICKÝ

ALOIS A VILÉM MRŠTÍKOVÉ

Slovenská literatura

PAVOL ORSZÁGH
HVIEZDOSLAV

MARTIN KUKUČÍN

II. Literární moderna

Světová literatura

WALT WHITMAN

A. Jirásek M. Alšovi a M. Aleš A.
Jiráskovi (182)
Husaři (184)
Jirásek a jeho dílo v zrcadle kri-
tiky (188)
V pasti (189)
Román o věrném přátelství Amise
a Amila (198)

(203)

Naši furianti (203)
O Stroupežnickém a jeho dra-
matu (207)
Maryša (209)
A. Mrštík o vzniku Maryši (211)
F. X. Šalda o Maryše (212)
J. Honzl o inscenaci Maryši 212
Z Dějin českého divadla (212)

(214)

J. Vlček o Hviezdoslavovi (214)
Mňa kedys' zvädzal svet, mi hovo-
riac (214)
Bratom Čechom (216)
Hájnikova žena (217)
A. Matuška o Hviezdoslavovi (221)
Krvavé sonety (221)
Dom v stráni (224)

(229)

(231)

Pohled zpátky na cesty, jimiž jsem
prošel (231)
Stébla trávy (231)
Americký slabikář (234)
O W. Whitmanovi (234)

CHARLES BAUDELAIRE	Květy zla: (235)
	Vztahy (235)
	Co povíš večer dnes (236)
	Zdechlina (237)
	Ó, já tě zbožňuji (238)
	Epigraf na odsouzenou knihu (238)
	Malé básně v próze: Koláč (239)
	Soudy o Baudelairovi (241)
ARTHUR RIMBAUD	Z dopisu G. Izambardovi (243)
	Verše: (243)
	Mé bohemství (243)
	Večerní modlitba (244)
	Opilý koráb (244)
	Nezval a Šalda o Rimbaudovi (244)
PAUL VERLAINE	Básnické umění (246)
	Saturnské básně: (248)
	Píseň podzimní (248)
	Písně beze slov: (249)
	Zapomenutý popěvek (249)
	Verlaine v zrcadle kritiky (249)

Česká literatura (251)

Manifest české moderny (251)

JOSEF SVATOPLUK MACHAR	Sonet na sklonku století (252)
	Confiteor I: (253)
	Sloky polemické (253)
	Čtyři knihy sonetů: (254)
	Sonet o dějinách sonetu (254)
	Sonet o sobě (255)
	Zde by měly kvést růže: Teta (256)
	Golgata: (259)
	● ● ●
	Dvě sloky (260)
	Krůpěje: (260)
	Vodičko bystrá (260)
	Přátelům (260)
	O Macharovi (261)

Symbolismus (262)

KAREL HLAVÁČEK

- Pozdě k ránu: (262)
Pozdě k ránu (262)
Dva hlasy (262)
Mstivá kantiléna: (263)
Již mrtvo vše, již mrtvo vše,
kraj ani nezavzdychá (263)
Z pozůstalosti: (263)
Hrál kdosi na hoboj (263)
Šalda a Nezval o Hlaváčkovi (264)
K. Toman, Galantní slavnost (264)

OTOKAR BŘEZINA

- Zrcadlení v hloubce (265)
Tajemné dálky: (266)
Moje matka (266)
Svítání na západě: (267)
Tys nešla (267)
Mahen a Hrubín o Březinovi (268)
V. Nezval, Smuteční hrana za Otokara
Březinu (269)

ANTONÍN SOVA

- Květy intimních nálad: (270)
Olše (270)
Z mého kraje: (270)
Táborské kraje (270)
Do Ameriky (271)
Soucit i vzdor: (271)
Píseň (271)
Suchopar (272)
Údolí nového království: (273)
Údolí nového království (273)
Ještě jednou se vrátíme: (274)
Tím podzim zdá se mluvit (274)
Kdo vám tak zcuchal tmavé
vlasy (274)
Lyrika lásky a života: (275)
Rozhovor (275)
J. Hora o Sovovi (275)
F. Halas, V Pacově (275)

Generace buřičů

(277)

VIKTOR DYK

- A porta inferi: (277)
Píseň podzemní (277)

KAREL TOMAN

- Milá sedmi loupežníků (278)
Válečná tetralogie: (280)
 Země mluví (280)
 V zrcadle kritiky (282)
 F. Hrubín, Lásky (283)
Tůrzo života: (283)
 Píseň (283)
 Portrét (284)
Sluneční hodiny: (284)
 Stará alegorie podzimu (284)
Měsíce: (285)
 Únor (285)
Stoletý kalendář: (285)
 Vlastní podobizna (285)
 Štědrý den 1924 (286)
 Lenin (286)
 F. X. Šalda, Starý a nový
 Toman (287)

FRANTIŠEK GELLNER

- Já držím pohár ve své dlani (287)
Po nás ať přijde potopa: (287)
 Perspektiva (287)
 Smuteční (288)
 Epilog (288)
Radosti života: (289)
 Což, páni spisovatelé (289)
 Už se mi k smrti protiví (290)
 Bez příslušných buněk (290)
 S. K. Neumann a J. Hora o Gellne-
 rovi (290, 291)

FRÁŇA ŠRÁMEK

- Života bído, přec tě mám rád: (291)
 Ada, Minka, Marta (291)
 Naše svatební (292)
Modrý a rudý: (293)
 Zas mne držíš kolem krku (293)
 Raport (294)
Splav: (296)
 Splav (296)
 F. Buriánek o Šrámkově poezii (296)
 Stříbrný vítr (297)
 Měsíc nad řekou (298)
 A. M. Píša o Šrámkovi (302)

PETR BEZRUČ

- Z básně Já (303)
Slezské písně: (303)
Kantor Halfar (303)
Leonidas (304)
Ty a já (305)
Horník (306)
Hučín (307)
Jen jedenkrát (308)
Úspěch (310)
Z Bezručovy korespondence s J. Herbenem (311)
O Bezručovi (312)

STANISLAV KOSTKA
NEUMANN

- Satanova sláva mezi námi: (313)
Vyučel jsem nad bahna (313)
Sen o zástupu zoufajících a jiné básně: (314)
Sen o zástupu zoufajících (314)
Stráň chudých lásek (315)
Kniha lesů, vod a strání: (317)
Dedikace (317)
Ke chvále země I (317)
S městem za zády: (318)
S městem za zády (318)
Píseň ke chvále vody (318)
Ať žije život: (319)
K nové poezii sociální (319)
Nové zpěvy: (320)
Skřivan (320)
Radost (321)
Chvála rotačky (321)
K. Čapek o Neumannově poezii (323)

Kritika

(324)

FRANTIŠEK XAVER ŠALDA

- Z eseje Hrdinný zrak (324)
Boje o zítřek: (324)
Kritika patosem a inspirací (324)
O Šaldovi (326)
J. Hořejší F. X. Šaldovi (327)

Slovenská literatura

(328)